

Список використаних джерел:

1. Вступ до програмування мовою С++. Організація обчислень : навч. посіб. / Ю.А. Белов, Т.О. Карнаух, Ю.В. Коваль, А.Б. Ставровський. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – 175 с.
2. Лобойко Л.М. Реформування кримінально-процесуального законодавства в Україні (2006–2011 роки) : монографія / Л.М. Лобойко ; М-во внутр. справ України. – К. : Істина, 2012. – Ч. 1. – 288 с.
3. Монтескьє Ш. О духе законів / Ш. Монтескьє // Избранные произведения. – М., 1955. – 799 с.
4. Рулан Н. Юридическая антропология. Учебник для вузов // Перевод с франц. Отв. ред. С. Нерсеянц. – М.: Издательство НОРМА, 2000. – 310 с.
5. Столітній А.В. Електронне кримінальне провадження: передумови виникнення, сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / А.В. Столітній – К. : Видавничий дім «АртЕк», 2016. – 738 с.
6. Трофименко В. Проблема співвідношення кримінальної процесуальної форми і формалізму / В. Трофименко // Вісник Національної академії правових наук України. – 2015. – № 4. – С. 67-75.
7. Юридична енциклопедія: В 6 т. / ред. кол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) [та ін.]. – К.: Т. 6: Т-Я. – 2004. – 768 с.

Павелко Ю.Р.

аспірант,

Інститут права та психології

Національного університету «Львівська політехніка»

**ФОРМУВАННЯ ПРИВАТНОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ
ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗАРАЖЕННЯМ ВІРУСОМ
ІМУНОДЕФЦИТУ ЛЮДИНИ ЧИ ІНШОЮ НЕВИЛІКОВНОЮ
ІНФЕКЦІЙНОЮ ХВОРОБОЮ АБО ВЕНЕРИЧНОЮ ХВОРОБОЮ
В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

ВІЛ-інфекція, СНІД та деякі хвороби, які передаються статевим шляхом, залишаються поки що невиліковними й призводять до смертельного результату, викликають соціально-економічні та демографічні наслідки, створюють небезпеку особистої, суспільної й державної безпеки, що, у свою чергу, зумовлює необхідність захисту прав та законних інтересів населення. Саме тому уряд несе відповідальність за керівництво національною діяльністю з боротьби з венеричною хворобою, ВІЛ-інфекцією та СНІДу, оскільки саме він визначає національні пріоритети й контролює ресурси [1].

Вже в першому Кримінальному кодексі УРСР, через гостру необхідність боротьби з венеричною хворобою й задля загально-профілактичного ефекту за зараження була передбачена кримінальна відповідальність. Так, Кримінальний кодекс УРСР від 1922 року містив статтю 155 «За відоме зараження іншої особи тяжкою венеричною хворобою»: за такий злочин особа позбавлялася волі терміном до трьох років.

З появою ВІЛ-інфікованих та осіб, хворих на СНІД та інші невиліковні інфекційні хвороби, Кримінальний кодекс УРСР від 1960 року було доповнено згідно з Указом ПВР N 4981-11 від 25.11.87; у редакції Закону N 1974-12 від 12.12.91 – статтями 108² «Зараження вірусом імунодефіциту людини», 108³ «Зараження вірусом імунодефіциту людини медичними, фармацевтичними працівниками та працівниками інших сфер» та 108⁴ «Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на зараження вірусом імунодефіциту людини та його результатів» [2].

Зазначимо, що на територій України проблема боротьби з поширенням ВІЛ-інфекції та інших невиліковних інфекційних хвороб або венеричних хвороб, з криміналістичної точки зору практично не розглядалася. У цьому відношенні автор спирається на дані отримані попередніми дослідниками, зокрема на результати аналізу змісту дисертаційних робіт, підготовлених в СРСР проведеному за період з 1938-1990 роки подібна проблематика не зустрічалась [3]. Проведений нами аналіз дисертаційних досліджень виявив, що в 1992 році була захищена дисертація М. В. Павліченко «Расследование преступлений, связанных с венерическими болезнями и СПИДом» [4] та в 2006 році А. В. Пантелєєвим «Криминалистическая характеристика преступлений и ее информационно-методическая роль в раскрытии, расследовании преступлений, связанных с заражением венерической болезнью и ВИЧ-инфекцией» [5], але на жаль дані праці виконані російськими авторами, й тому висловлені ними положення втрачають свою актуальність через відмінності у законодавстві та суспільних відносинах, які воно регулює.

З розвитком криміналістики з'явилися та сформувалися загальні теорії із розслідування злочинів, але сучасний рівень її розвитку не повною мірою відповідає характеру злочинності та вимогам слідчої практики і тому потребує активних наукових пошуків. Застосування діючих типових методик для розслідування злочинів передбачених ст. ст. 130, 131, 133 КК України не може дати бажаного результату через те, що такі методики не враховують суттєвих криміналістичних ознак,

притаманних саме для даних видів злочинів. Результативність розслідування залежить також від вміння слідчих та оперативних працівників використовувати сучасні методичні рекомендації на практиці, тобто рівня його професійної майстерності, який значною мірою залежить від обсягу і глибини отриманих під час навчання теоретичних знань, стажу роботи і набутого досвіду.

Аналіз судово-слідчої практики про зараження ВІЛ-інфекцією чи іншою невиліковною інфекційною хворобою або венеричною хворобою, свідчить про те, що розслідування злочинів, даної категорії, викликають деякі труднощі, а саме: встановлення умислу особи, яка вчинила злочин, пов'язаний із зараженням ВІЛ-інфекцією чи іншою невиліковною інфекційною хворобою або венеричними хворобами (93% кримінальних проваджень), латентність злочинів (53% кримінальних проваджень), недостатність часу для перевірки отриманих повідомлень про вчинений злочин (96% кримінальних проваджень). Слід зауважити, що із 187 опитуваних слідчих та оперативних працівників 169 респондентів відмітили, що в зв'язку з відсутністю чітких рекомендації з розслідування злочинів, даної категорії, впливає на те, що вони найчастіше залишаються нерозкритими.

Таким чином, можна дійти висновку, що наукова розробка теоретичних та практичних питань розслідування злочинів, пов'язаних із зараженням ВІЛ-інфекцією чи іншою невиліковною інфекційною хворобою або венеричною хворобою є недостатньою та вкрай необхідною як для потреб практичних підрозділів Національної поліції України, так і для суспільства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення: Закон України від 12 лютого 1991р. № 2861-VI // Відомості Верховної Ради. – 1992. – №11. – Ст. 152.
2. Про внесення змін і доповнень до Кримінального Кримінально-процесуального кодексів Української РСР: Закон України від 12 грудня 1991 р. 2468-XII // Відомості Верховної Радим. – 1992. – №11. – Ст. 154.
3. Іщенко А. В. Проблеми криміналістичного забезпечення розслідування злочинів / А.В. Іщенко, І.П. Красюк, В.В. Матвієнко. – К. : НАВСУ, 2002. – 212 с.
4. Павличенко М. В. Расследование преступлений, связанных с венерическими болезнями и СПИДом.: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.09 / М.В. Павличенко. – М., 1992. – 186 с.
5. Пантелеев А. В. Криминалистическая характеристика преступлений и ее информационно–методическая роль в раскрытии, расследовании преступлений,

связанных с заражением венерической болезнью и ВИЧ-инфекцией: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.09 / А.В. Пантелеев. – Екатеринбург. 2006. – 197 с.

Починок В.М.

магістр,

*Львівський національний університет
імені Івана Франка*

РЕАЛІЗАЦІЯ ФОРМ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Поглиблення євроінтеграційних прагнень нашої держави вимагає приведення законів України та інших нормативно-правових актів відповідно до міжнародних стандартів та зобов'язань. Особливо, це стосується кримінального процесуального права України, основним завданням якого є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, законних інтересів учасників кримінального провадження.

Відновне правосуддя є відносно новим явищем як у науці кримінального процесу, так і у нашій правовій системі та зосереджене насамперед на відшкодуванні шкоди потерпілому і захисті обвинуваченого, ніж на засудженні злочинної поведінки особи.

Результати останніх теоретичних та практичних досліджень свідчать про те, що форми відновного правосуддя допомагатимуть кримінальному судочинству краще справлятися з виконанням своїх завдань у тих сферах, що стосуються задоволення потреб та інтересів потерпілого, визнанням правопорушником своєї вини і понесення відповідальності за його/її дії, зменшення вчинення повторності злочинів.

Першою формою відновного правосуддя була медіація, яка була передбачена Уніфікованим законом США «Про медіацію» 2001 року. Таким чином, через деякий час у США діяло безліч установ, які представляли послуги медіатора. Деякий час потому тенденція альтернативного вирішення спорів поширилася по цілому світу. Різні форми відновного правосуддя впроваджували такі країни як Канада, Велика Британія, Нова Зеландія.